

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

Факультет магістратури, аспірантури та докторантури

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
Протокол №_ від «__» _____ 2018 р
Голова приймальної комісії
_____ В.П. Андрущенко

“РЕКОМЕНДОВАНО”

Вченою радою Факультету
магістратури, аспірантури
і докторантури
Протокол №_ від «__» _____ 2018 р
Голова Вченої ради
_____ В.Л. Савельєв

**Програма додаткового вступного випробування
з дисципліни «Громадянська освіта»**

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на базі здобутого ступеня бакалавра/
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
**спеціальність 011 Освітні/педагогічні науки, спеціалізація - громадське
управління в галузі освіти**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

В програмі визначені основні питання, які є базовим підґрунтям знань студентів у сфері громадянської освіти на базі здобутого ступеня бакалавра/освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Програма зі вступного додаткового випробування за спеціальністю 011 Освітні/педагогічні науки, спеціалізації – громадське управління в галузі освіти при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра, передбачає ознайомлення з змістом філософського вчення про громадянське суспільство, розвитку громадянської освіти на території України в різні історичні періоди, що закладає основи для осмислення педагогіко-філософських проблем формування сучасного громадського управління в галузі освіти.

Абітурієнт повинен дослідити процеси формування громадянської свідомості та умов розвитку якісного громадського управління як на макрорівні – в межах держави, так і мікрорівні – в навчальному закладі.

Такий підхід має наметі стимулювати абітурієнтів до розуміння історичних, правових, соціальних та інших аспектів розвитку громадського управління, формує уявлення про важливість розвитку педагогіки партнерства для майбутнього нашої держави, що сприяє заохоченню до пошуку нових вимірів дослідження цієї проблеми та впровадження громадянської культури й активності в освіті молодого покоління.

У абітурієнтів мають бути сформовані наступні практичні навички:

- організація процесу самостійної роботи з освітньою та науковою літературою;
- аналіз особливостей розвитку громадянської освіти та вирішення в умовах навчання творчих та практичних задач з цього питання;
- критичне осмислення основних ідей філософської та педагогічної спадщини людства та формування власної теоретичної позиції.

При цьому абітурієнти мають знати наступне:

- засади формування громадянського суспільства, громадської активності та культури;
- особливості історичного розвитку педагогіки партнерства в Україні за часів державної незалежності;
- основи формування та розвитку державно-громадської моделі управління освітою;
- приклади та перспективи впровадження громадського управління освітою в Україні в умовах сьогодення.

На основі цих знань у абітурієнтів повинні бути сформовані наступні вміння:

- аналізувати наукові теорії та визначення, осмислення закономірностей сучасного розвитку громадянської освіти;
- засвоювати основні ідеї та завдання громадського управління, критично співвідносити їх з сучасними пріоритетами розвитку освіти;
- працювати з чинним законодавством, науковою літературою;
- формувати навички використання засвоєного матеріалу для майбутньої практичної та/або наукової діяльності.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ (ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта на питання теоретичного змісту</i>
0-99 бали	<i>Низький</i>	Абітурієнт не усвідомлює змісту питань білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність уміння аналізувати зазначену тематику.
100-149 балів	<i>Задовільний</i>	Абітурієнти, які виявили знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і професійної роботи, здатні виконувати завдання навчальної програми і знайомі з основною літературою, що рекомендована програмою. Як правило, оцінка “задовільно” виставляється слухачам, які допустили незначні огріхи у відповідях при складанні іспиту чи при виконанні екзаменаційних завдань, але мають необхідні знання і спроможні за допомогою викладача виправити допущені помилки.
150-174 балів	<i>Достатній</i>	Абітурієнти виявляють повне знання програмного матеріалу, успішно виконують завдання навчальної програми, засвоїли зміст основної рекомендованої літератури. Абітурієнти виявляють систематичний характер знань з теми іспиту, здатні самостійно їх поповнювати та оновлювати в процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності, це абітурієнти які в повному обсязі оволоділи навчальним матеріалом бакалаврату з відповідних програмних блоків, здатні вільно оперувати базовими поняттями та категоріями, здійснювати порівняльну характеристику основних концепцій та методологічних

		напрямів, але при цьому відчують труднощі в творчому переосмисленні засвоєних знань, синтезуванні повних самостійних висновків та узагальнень.
175-200 балів	Високий	Абітурієнти розуміють взаємозв'язок основних понять теми, їх значення для професії викладача, фахівця освітньої та громадської сфери і виявили творчі здібності у використанні програмного матеріалу, демонструють грамотне посилання на джерела та вихід на рівень теоретичних узагальнень та критичного аналізу.

Тривалість підготовки до усної відповіді на фаховому випробуванні може становити 30-40 хвилин.

Студент, який набрав кількість балів, від 0-99 вважається «таким, що не здав», і не зараховується на спеціальність, з кількістю балів від 100 до 200 вважається «таким, що здав» і зараховується на спеціальність з зазначенням балів, відповідно до вищезазначеної таблиці.

Студентам забороняється заходити до аудиторії, в якій проводиться екзамен, після 20 хвилин з початку його проведення. Студентам не дозволяється залишати аудиторію, за винятком, якщо вони завершили всі передбачені іспитом завдання і на цій підставі отримали дозвіл екзаменатора.

Студентам забороняється брати до екзаменаційної аудиторії будь-які книжки, папери, а також речі, в яких вони можуть знаходитись. Будь-який студент, який здійснив: спробу занести ці речі до екзаменаційної кімнати або ж скористатися цими матеріалами під час іспиту, спробу отримати допомогу у вирішенні завдань у іншого слухача, або допомогти з завданням іншому студентові, буде позбавлений права складати іспит. На вимогу екзаменатора студент повинен терміново залишити екзаменаційну аудиторію.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали вступного

фахового випробування олошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні, після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Філософський підхід до визначення людини як абсолютної цінності.
2. Філософський зміст поняття «громадянське суспільство».
3. Поняття та основні ознаки громадянського суспільства у сучасних наукових підходах.
4. Права людини у соціальній, правовій, демократичній державі.
5. Сучасна теорія громадянського суспільства і визначення «громадянськості».
6. Функції громадянського суспільства в процесі державотворення.
7. Поняття та основні ознаки громадянської освіти.
8. Громадянська освіта та громадське виховання як напрям розвитку сучасної освіти в Україні.
9. Історичні підґрунтя формування сучасних підходів державно-громадського управління освітою в Україні.
10. Братські школи як приклад історичного розвитку громадянської освіти на території України.
11. Поняття та ознаки державно-громадської моделі управління освітою.
12. Мета та функції державно-громадської моделі управління освітою.
13. Рівні державно-громадського управління освітою в Україні.
14. Моделі управління освітою в світі.
15. Ознаки централізованого, децентралізованого та змішаного управління освітою.
16. Види громадських об'єднань в Україні відповідно до чинного законодавства.
17. Інститути громадянського суспільства в Україні – поняття та ознаки.
18. Суб'єкти громадського управління у вищій освіті України відповідно до чинного законодавства.
19. Суб'єкти громадського управління у загальносередній ланці освіти України відповідно до чинного законодавства.
20. Види та функції органів колегіального управління в освіті України відповідно до чинного законодавства.
21. Сутність поняття «педагогіка партнерства».
22. Педагогіка партнерства як один із основних принципів Концепції нової української школи.
23. Сутність поняття громадського контролю.
24. Види громадського контролю у сфері освіти України.
25. Сутність громадського нагляду у сфері освіти відповідно до Закону України «Про освіту».
26. Поняття громадської експертизи.
27. Громадське обговорення як вид громадського контролю.
28. Умови проведення громадських слухань відповідно до чинного законодавства України.
29. Функції громадської ради відповідно до чинного законодавства України.
30. Портрет сучасного вчителя у демократичній, правовій державі.

**5. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО
ВИПРОБУВАННЯ**

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Факультет магістратури, аспірантури і докторантури

Ступінь/ОР Магістр

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(Освітня політика)

На базі ступеня/ОКР Бакалавр, Спеціаліст,
Магістр

Додаткове вступне випробування з дисципліни «Громадянська освіта»

Екзаменаційний білет № 1

1. Братські школи як приклад історичного розвитку громадянської освіти на території України.
2. Поняття та ознаки державно-громадської моделі управління освітою.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ імені М.П. Драгоманова

Протокол № __ від «__» _____ 2018 р.

Голова фахової комісії _____/

Підпис

Савельєв В.Л. /

*Прізвище, ім'я,
по-батькові*

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДОІСПИТУ:

1. Андрущенко В. Державно-громадський характер управління освітою / В. Андрущенко // Вища світа України. – 2011. – № 3. – С.5 – 8.
2. Андрущенко В.П., Савельєв В.Л. Освітня політика (огляд порядку денного) /В.П.Андрущенко, В.Л. Савельєв. – К.: «МП Леся». – 2010. – 368 с.
3. Бабкіна О.В. Держава і громадянське суспільство: механізм стримувань і противаг / О.В. Бабкіна // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2010. – Вип. 3. – С. 5-12.
4. Бездуган Я. Правові засади участі громадських організацій у здійсненні громадського контролю / Я. Бездуган // Віче. – 2012. – №. 12. – С. 11 – 13.
5. Бобрицька В.І. Проблема становлення поняттєво-категорійного апарату освітньої політики в структурі досліджень феномену сучасної освіти / В.І. Бобрицька // Освітня політика: філософія, теорія, практика [монографія] / За ред. В. П. Андрущенка; Авт. кол. : В. П.Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб та ін. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 109–143.
6. Вашкевич В.М. Історична свідомість студентської молоді: ціннісно-світоглядні орієнтири. Навчальний посібник для вищих навч. закладів. – К. : Світогляд, 2010 . – 274 с.
7. Влада і громадянське суспільство: діалог через громадські ради: монографія / Ю. Ж. Шайгородський, Т. С. Андрійчук ,А. Я. Дідух [таін.]; за заг. ред. Ю. Ж. Шайгородського. – К. : ПАЛИВОДА А.В., 2011. – 148 с.
8. Гегель Г. В. Ф. Философия права / Г. В. Ф. Гегель ; пер. с нем., ред. и сост.: Д. А. Керимови, В.С. Нерсисянц; авт. вступ. ст. и примеч. В. С. Нерсисянц. – М. : Мысль, 1990. – 524 с.
9. Громадські організації у дискурсі демократизації суспільства: монографія / Мін-во освіти і науки, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова ; за науковою ред. В. П. Беха. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 680 с.
10. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства. Методичні рекомендації / Укр. незалеж. центр політ. дослідж. : О.Л. Ващук, А. В. Волошина, А. О. Красносільська та ін. – К. : Агентство «Україна», 2013.
11. Досвід взаємодії державних органів країн світу з інститутами громадянського суспільства, залучення громадськості до формування та реалізації державної політики, проти дії корупції, забезпечення електронного урядування [Електронний ресурс] // Партнерство відкритий уряд : офіц. веб-портал. – Режим доступу: <http://www.ogp.gov.ua/node/199>. – назва з екрану.
12. Зайчук О.В. Теорія держави і права Академічний курс [Текст] : підручник / О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. – Київ: ЮрінкомІнтер, 2006. – 685 с.

13. Зубар В. Роль сучасних суспільно-політичних рухів у розвитку української державності / В. Зубар // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2014. – Вип. 26. – С. 65 – 70.

14. Колодій А. Громадянське суспільство: ознаки, структурні елементи, співвідношення із державою / А. Колодій // Право України. – 2014. – №.4. – С. 9 – 16.

15. Костицький В.В. Партнерство правової держави і суспільства в умовах глобалізації / В. В. Костицький // Соціологія права. – 2011. – № 1.

16. Красняков Є. Роль колегії МОН України у формуванні та реалізації державної політики в галузі освіти / Є. Красняков // Рідна школа. – 2007. – № 1. – С. 70 – 72.

17. Купрій В. Громадська експертиза та громадський моніторинг діяльності органів влади: навч. посіб / В. Купрій, Л. Паливода. – К. :Макрос, 2011. – 200с.

18. Михайліченко М.В. Формування громадянської компетентності особистості / М.В. Михайліченко // Громадянська освіта: теорія і методика навчання. Навчальний посібник [за заг. ред Т.В. Ладиченко].– Київ, Вид-во ЕТНА-1, 2008.– С.126-132.

19. Модус державно-громадського управління освітою : монографія / Міністерство освіти і науки України, Нац. пед. ун-тімені М.П. Драгоманова; за наук. ред. В.П. Бега. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 768 с.

20. Освітня політика: філософія, теорія, практика[монографія] / За ред. В. П.Андрущенко; Авт. кол. : В. П.Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв, К.А. Постол, О.О. Субіна. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 484 с.

21. Постол К.А. Державно-громадська модель управління освітою як форма правової взаємодії інститутів громадянського суспільства та держави в Україні / К.А. Постол // Право і суспільство. – 2014. – № 5. – С.53 – 58.

22. Постол К.А. Правові механізми взаємодії суб'єктів державно-громадської моделі управління освітою, як виду взаємовідносин демократії участі / К.А. Постол // Освітня політика держави: філософія, методологія, практика: збірник наукових статей. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 269 –272.

23. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.

24. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 р. № 996 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 84. – Ст. 2945.

25. Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2008 р. № 976 // Офіційний вісник України – 2008. – № 86. – Ст. 2889.

26. Про схвалення Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства: Розпорядження Каб. Міністрів

Українівід 21 листопада 2007 р. № 1035-р // Офіційний вісник України. – 2010. – № 89. – Ст. 3284.

27. Рогова В. Б. Упровадження державно-громадського управління в закладах системисередньої освіти / В. Б. Рогова // Народна освіта : електрон. наук. фах. вид. – Режим доступу: http://www.narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/3/statti/3rogova/rogova.htm. – назва з екрану.

28. Розвиток громадянського суспільства в Україні / [В.М. Яблонський, П.Ф. Вознюк, Д.М. Горелов та ін.]; за ред.: О.А. Корнієвський, М.М. Розумний. – Київ: НІСД, 2015. – 73 с.

29. Тодосова Г.І. Шляхи розвитку державно-громадського управління освітою в Україні: європейський досвід та українська реальність [Електронний ресурс] / Г.І. Тодосова. – Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej11/txts/10thidur.pdf>. – назва з екрану.

30. Швець Д.Є. Концептуалізація соціально-інституційних засад управління системою вищої освіти в Україні: монографія / Д.Є. Швець. Запоріжжя: ЗДІА, 2012. – 314 с.